

Vērīguma spēle ģimenēm

ACĪGAIS VANAGS - ATBILDES

1

60 – 120 soļi atkarībā no soļu garuma. Zem 66 metrus garā Priedes kroga jumta atrodas 2 stadulas - nojumes, kur zirgus un ratus atstāt pa nakti, lielā istaba, kur nakti pārļaida zemnieki un atpūtās pēc ceļa, mēbelētas ceļinieku istabas muižniekiem un garīdzniekiem, krodzinieka istabas, virtuve, bufete, priekšnams un ēkas centrā – manteļskurstenis.

2

Par Latvijas etnogrāfiskā brīvdabas muzeja dibināšanas brīdi tiek uzskatīts **1924. gads**. 1928. gadā tika uzstādīta pirmā senceltne – 18. gadsimta “Rizgu” māju rija no Vestienas pagasta, bet 1938. gadā Vidzemes sēta ar sešām iekārtotām celtnēm tika atvērta apmeklētājiem.

Muzeja moto skan: **“Kas senatni pētī, nākotni svētī”**. Skulptūru ar senlatviešu kareivja attēlojumu muzejam dāvinājis tēlnieks Kārlis Zāle, to uzstādīja 1938. gadā, vietā, kur toreiz bija ieeja muzejā. 1941. gadā, līdz ar padomju okupāciju, tēlu un plāksni noņēma, postamentu saīsināja un vietā nolika saules pulksteni. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas 1991. gadā skulptūra atgriezās savā sākotnējā vietā.

3

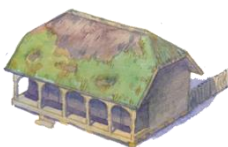

Baznīcas jumts ir segts ar koka skaidām – materiālu, kuru ar skaidu plēšamo ierīci – ģēpeli iesējams pagatavot no priedes, egles vai apses klučiem. Taču baznīcas aizmugurējā daļā aiz altāra ir sakristeja jeb ģērbkambaris. Tas darbojās kā mācītāja birojs, šeit glabāja vakarēdiena traukus, mācītāja tērpus un liturģiskās tekstilijas, šeit arī glabāja kristību, laulības un miršanas reģistrus. Šī ir vienīgā apkurināmā baznīcas daļa, tādēļ tā ir segta ar ugunsdrošajiem māla **dakstiņiem**.

4

Mājai katrā jumta kores galā, salikti jumja formā, ir 2 vējdēļi ar **zirga** galvas atveidojumiem. Tie sargāja salmu un niedru jumtus no vēja, lai tas neizārdītu jumtu.

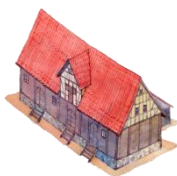
Dižlīķu klēts ir celta **1767. gadā**, pārsteidzošā kārtā, pārceļot ēku, tās pamatos tika atrasta jau 1730. gadā darīta zviedru monēta. Dižlīķu klēts ar visai intriģējošu nosaukumu sākotnēji atradusies Ventas līčos pie Kuldīgas, no kurienes arī nācis tās nosaukums, tātad “Dižie līči”. Klētij ir 2 telpas maizes jeb labības un drēbju klēts, kur ierīkota ekspozīcija ar meitu pūra lādēm.

5

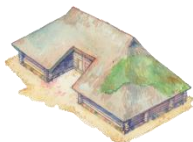
Šķībes dzirnavas ir **staba tipa vējdzirnavas**, no kurām Latvijā šīs ir vienīgās līdz mūsdienām saglabājušās šāda tipa vējdzirnavas. Tām mūrētu laukakmeņu pamatos vertikāli iestiprināts un ar atspaidiem balstīts 6,7 m garš ozola bluķis. Spārniem celtnes pretējā pusē iebūvēts garš, masīvs balķis – dzirnavu aste, kuras galā piesēja virvi, un, aizkabinot grieztuvi aiz viena no ieraktajiem stabiņiem, dzirnavas, visā to apjomā, pagrieza, sekojot vēja virzienam.

6

Liepājas ostmalas noliktavai ir **16 “pūķi”**, kuri pilda durvju eņģu funkciju jeb uzdevumu. Pašu ēku sauc par bezdelīgu, bet Liepājas ostā bija arī noliktavas, kuras sauca par lāci, kuģi, stārķi, zirgu un pāvu.

7

Rija – šajā Baltijas jūras piekrastes reģionam tipiskajā ēkā labība vispirms tika 1 – 3 dienas ilgi žāvēta, atkarībā no labības mitruma. Pēc tam tā tika kulta ar spriguļiem. Zemnieki kulšanu sāka augusta beigās vai septembra sākumā un tā varēja ievilkties līdz aprīlim. Kulšana sākās ap pusnakti, bet darbus vajadzēja pabeigt līdz rītam. Tas bija nepatīkams darbs, kur žāvēšanai temperatūra tika turēta 30°-40°C un no kultās labības nāca putekļi, bet ļoti vajadzīgs darbs Latvijas vēsajā un mitrajā klimatā.

Malšanas darba vietu sauca par **maltuvi**. Maltuvē atrodas rokas dzirnavas, tās saskaņā ar arheoloģijas pētījumiem Latvijā parādās 11. un 12. gadsimtā. Līdz tam lietoja plakanus vai muldas veida akmeņus, uz kuriem uzbēra graudus un berza ar mazāku akmeni.

8

Koka dobumu apdzīvoja **bītes**. Līdz 1951. gadam priede ar 4,63 metru apkārtmēru netālu no “Zausku” mājām tika uzskatīta par vienu no Latvijas vecākajiem kokiem. Nokaltušo koku nozāģējot, tika saskaitītas tā gadskārtas – 370 gadi. Stumbra posms uzstādīts turpat, Smiltenes - Valmieras ceļa malā, bet daļa ar dobumu – bišu dori pārvesta uz Brīvdabas muzeju. Bišu medu un vasku, savukārt, vēlāk izmantoja dravnieki, kuri uzvilkās kokā un savāca medu un vasku. Vēlāk bišu mītnes tika pārceltas uz sētu un dravniecība pārvērtās par biškopību.

Paldies, ka piedalījies!